

Ìwé Jóèlì àti Ìjọ Adventist Ojọ Keje ti Laodicea — Nọmbà Mètàlélógójì

Jeff Pippenger

2026-02-09

Nọmbà Mètàlélógójì

Àmì isàpèrèrè àwọn àlùfáà èniyàn méjilélógórin tí a so pọ̀ mọ̀ Àlùfáà Àgbà Àtòrunwá ni nọ́nbà “81,” níbi tí a ti rí Àlá Miller nínú ìwé Early Writings. Nínú Ìfihàn “81” a rí i pé nígbà tí a bá yọ̀ èdidi ikeyin rára kúrò, idákéjé wà ní ọ̀run fún ààbò wákàtí kan. Hábákúkù 2:20 so pé kí gbogbo ayé dáké nígbà tí Olúwa bá wà nínú tẹ̀npìlì mímọ̀ Rẹ̀.

Àti nígbà tí ó sí èdidi keje náà, idákéjé sì wà ní ọ̀run fún bí ààbò wákàtí kan. Ìfihàn 8:1.

Yíyọ̀ èdidi keje sẹ̀lẹ̀ nínú ojọ̀ ogbòn náà, nítorí pé ọ̀n ni èdidi ikeyin. Ní December 31, 2023, àwọn egungun Ezekiel bèrè ilàna àjínde. Nígbà náà ni Kristi bèrè sí kóni fún ojọ̀ mètàlélógójì. Ojọ̀ náà jẹ̀ àmì òpin ojọ̀ 1,260 láti ibànújé July 18, 2020, àti Jòhánù so fún wa nínú Ìfihàn orí kọ̀kànlá pé a gbodò wọn tẹ̀npìlì náà, sùgbón kí a fi agbàlá náà sílẹ̀. Agbàlá náà parí ní òpin itúkà, nítorí Jòhánù so fún wa pé a fi 1,260 fún àwọn Kẹ̀fẹ̀rì, àwọn tí í sẹ̀ agbàlá náà. Nígbà tí a bá n wọn, a gbodò fi itàn àkókò náà sílẹ̀.

Nígbà tí Miller bá jí, tí ó sì rí ọ̀kúnrin tó n fọ̀ erupẹ̀ kúrò, yàrá náà sọfo, àti bí ó sẹ̀ gbé ohùn rẹ̀ sókè, Miller sì wà ní aginjù. Láti inú itàn àjínde tí tí di sáájú òfin Ojọ̀ Àikú, Kristi n gbé tẹ̀npìlì àwọn egbèrún mọ̀kànlá-le-lógórin [one hundred and forty-four thousand] dide, gégé bí Ó ti sẹ̀ ní ọ̀dún mètàlélógórin láti 1798 tí tí dé 1844.

Nígbà tí Ó bá bèrè sí í kóni, Ó n sísẹ̀ nínú tẹ̀npìlì Rẹ̀, ní pàtàkì jùlọ̀ láàárín ojọ̀ mètàlélógójì náà. Nígbà náà àwọn àngẹ̀lì á dáké jẹ̀ fún isẹ̀jú mètàlélógójì, nígbà tí Ó ti n kọ̀ àwọn àlùfáà Rẹ̀ tí wọn jẹ̀ àwọn oníwáàsù Millerite ọ̀dúnrún, tàbí ọ̀mọ-ogun Rẹ̀ tí í sẹ̀ ọ̀dúnrún Gideon, tàbí nígbà tí Ó ti n tẹ̀ àwọn àwòrán 1843 ọ̀dúnrún jáde; gbogbo èyí sì ni Ó n sẹ̀ láàárín ojọ̀ mètàlélógójì náà láti òpin àkàrà aláiwú, tí tí dé ihìn isẹ̀ àwọn kàkàkí. Ó n fọ̀ ilẹ̀ yàrá Miller, sùgbón ilẹ̀ tirẹ̀ ni, nítorí náà yàrá Miller jẹ̀ tẹ̀npìlì Rẹ̀. Ó n parí isẹ̀ píparé bóyá àwọn èsẹ̀ tàbí àwọn orúkọ àwọn tí a pè gégé bí olùdíje láti wà láàárín egbèrún kan ó lé mètàlélógórin.

Ifiranṣẹ̀ ipè tí ó dé ní ojọ̀ márùn-ún kí ìgòkèlọ̀ sí ọ̀run tó sẹ̀lẹ̀, àti ní ojọ̀ mètàlélógójì kí idájọ̀ tó dé, ni àdánwò idánimọ̀. Ohun tí ó sẹ̀lẹ̀ nínú isẹ̀jú ogbòn tí ọ̀run dáké, tàbí nínú ojọ̀ ogbòn tí Kristi fi n kọ̀ àwọn àlùfáà, ti mú ipin méjì jáde tẹ̀lẹ̀ nígbà tí a fi èdidi náà tẹ̀ jáde láàárín àwọn igbésè mètà ti ipè, ìgòkèlọ̀ sí ọ̀run, àti idájọ̀. Ó rọ̀rùn láti rí.

Bí o bá dé ibi tí ó yẹ̀ kí o fún ihìn ipè láti inú fẹ̀rè náà, tí o sì kọ̀ láti fún ihìn náà—o kùnà.

Àwọn igbésè mètà ti “ipè, ìgòkè-òkè, àti idájọ̀” jẹ̀ àmì ọ̀nà kan náà nípasẹ̀ igbésè mètà, gégé bí ó ti rí ní ibèrè itàn níbi tí a ti sàpèrèrè àmì ọ̀nà kan pẹ̀lú “ikú, isinkú, àti àjínde.” Àdánwò igbésè mètà ní òpin ni àdánwò litmus tí ó sáájú Òfin Ojọ̀-Àikú Pénítíkósítì ní ojọ̀ márùn-ún.

Léyìn ojó márùn-ún léyìn àjínḡde, òpin àjòdún àiwúrèrè dé, ipé mímò náà sì n̄ samisi idánwò àkókó àti ipilè ti oḡdún 2024. Sé èyìn yóò jé Àkàrà Ọrun tàbí àkàrà irònú èniyàn? Idánwò náà dé ní 2024, a sì ti fi àpèrè rẹ hàn nípàsè iṣòtè ipilè ti Àdámù àti Éfà, Nimrodu, Áróni, Jeroboamu, Kóra àti àwọn ọlòtè rẹ, àwọn Pùròtèsítànti nínú itàn Millerite, iṣòtè alfa ti John Harvey Kellogg, iṣòtè oḡdún 1888, àti dájúdájú iṣòtè 9/11. Iṣòtè ipilè ti Kéèni n̄ gbé ọràn ilara sí arákúnrin rẹ kalè, ní gbogbo ilà àwọn iṣòtè ipilè.

Gbogbo àpèrè iṣòtè ipilè jé iṣòtè sí Ọlórùn, sùgbón diè nínú wọn; bíi àwọn ọlòtè oḡdún 1888, àti àwọn ọlòtè Kora, ní otítótó náà pé ojìsè àyànfé jé apá kan nínú idánwò náà. Ikòsílè idánimò tí Miller se pé Romu ni ó fi iran náà múlè nínú Danieli 11:14, jé ikòsílè ti iránsé náà àti ti ojìsè náà pèlú. Idánwò náà jé ti ipilè, nítorí kí í se pé Baba Miller nikan ló dá àwọn adigunjalè esè kẹrínlá mò gégé bí Romu, sùgbón oḡmọ Miller pèlú.

Ojó márùn-ún léyìn àjínḡde ti December 31, 2023, iṣe iránsé èkó imúrasílè ti Miller ni Eni tí ó tò ó léyìn Johanu gba lówó. Fún ojó oḡbòn, a ó fi itóni pàtàkì fún àwọn olùjosin nínú ténpìlì “ojúkojú” láti ọḡḡ Kristi. Imúrasílè náà ni láti pèsè eḡbè àlufàà meèèḡḡoḡbòn [80], láti kéde ifòròwánilènuwò ikilò ti àjòdún ipè.

Imúrasílè ojó oḡbòn náà ní idánwò àkókó ipilè kan ní ibèrè, àti idánwò ténpìlì kejì ní òpin. Idánwò ténpìlì kejì náà parí kí a tó fè àwọn ipè náà, nítorí náà ni a se sàfihàn kúnlèkúnrèrè yìi nínú àlá Miller nígbà tí Kristi ju àwọn iyebiye náà sínú àpótí náà. Léyìn tí Ó se èyí ni Ó sì pè Miller pé, “wá kí o sì wò ó.” Láti inú ikilò ipè náà tífi dé igokè lọ sí idájó ni a gbé àsíá náà sókè sáájú òfin Ojọ Àikú. Gbogbo àwọn iyebiye náà wà ní ténpìlì kí a tó pè Miller pé, “wá kí o sì wò ó,” àti pé nígbà tí a gbé àwọn eḡrìí méjì náà sókè nínú àwòsánmà, nígbà náà ni àwọn ọtá wọn rí wọn.

Àsòtélè wọn nípa ikòlù kan láti ọḡḡ Islam tí kò se ní oḡdún 2020, ni a ó tún se léyìn tí a bá ti se àtúnse rẹ, gégé bí Ókè-Ìkéde Ọgànjó tòótó ti Snow. Miller ní òye kan tí ó dá mò gégé bí Ókè-Ìkéde Ọgànjó, sùgbón Samuel Snow se àtúnse sí ihìn-iṣe Ókè-Ìkéde Ọgànjó ti Miller, àti nítorí èyí ni a se n̄ pè ihìn-iṣe Ókè-Ìkéde Ọgànjó ti Snow ní ihìn-iṣe “tòótó” ti Ókè-Ìkéde Ọgànjó nínú itàn àwọn Millerite. Ihìn-iṣe ti Ókè-Ìkéde Ọgànjó jé ihìn-iṣe tí a ti se àtúnse sí, tí a sì fi agbára fún nípàsè àtúnse náà.

“Àwọn tí a ti mú ní irèwèsì rí láti inú Ìwé Mímò pé wọn wà ní àkókò idádúró, àti pé ó yè kí wọn fi sùúrù dúró de imúṣe iran náà. Èrì kan náà tí ó mú kí wọn retí Oluwa wọn ní oḡdún 1843, ló mú kí wọn retí Rẹ ní oḡdún 1844.” Early Writings, 247.

Ìṣèlè náà seḡ ní òpin àkókò 1840 sí 1844, ó sì tún seḡ ní ibèrè pèlú. Josiah Litch so àsòtélè imúṣe kan nípa Islam ní 1840. Ó fi àsòtélè rẹ sílè sínú àkòsílè gbangba ní 1838, léyìn náà ó sì se àtúnse rẹ ní ojó mēwàá sáájú August 11, 1840. Imúṣe àsòtélè tí a ti sàtúnse náà fún iránsé àngèlì àkókó ní agbára. Iránsé kejì sì gba agbára láti ọḡḡ iránsé tí a ti sàtúnse ti Igbe Àárín Ọru. Èlèrìí méjì láti inú itàn kan soṣo, tí wọn jé eḡrìí alpha àti eḡrìí omega. Pò wọn jò n̄ fi ifúnni ní agbára sí iránsé kan hàn, tí ó dá lóri àtúnse iránsé isáájú kan.

Alfa náà n̄ se idánimò àsòtélè kan nípa Islam, omega náà sì n̄ se idánimò àsòtélè kan nípa ilèkùn tí a ti pa. Laini lóri laini, Islam ní 1840 àti ilèkùn tí a pa ní 1844, n̄ se idánimò Islam àti ilèkùn tí a pa

gégé bí ihinrere Èkún Ọ̀gànjó. Ní ibèrè ihinrere nàà, a tú Islam sílẹ̀, gégé bí ó ti rí nínú iwólẹ̀ ìṣẹ̀gun Kristi. Ní àkókò yẹn ni a pa ilẹ̀kùn nàà nínú àkàwé àwọn wúndiá mēwàá, gégé bí a ẹ̀ pa ilẹ̀kùn nàà nígbà idájó ilẹ̀ Ọ̀lórún. Ní iparí ihinrere nàà, Islam tún kọ̀lu lẹ̀kẹ̀kan síi bí a ẹ̀ pa ilẹ̀kùn nàà mọ́ orí Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà.

Ó ẹ̀ pàtàkì láti rí i pé ilà tí Lefitiku ogún-lé-mẹ̀ta mú jáde n fí àwọn ìgbésẹ̀ mẹ̀ta tí Ìrẹ̀kojá hàn ní ibèrè àti àwọn ìgbésẹ̀ mẹ̀ta tí àwọn àlùfàà hàn ní òpin. A gbé àwọn àlùfàà sókè gégé bí ọ̀rẹ̀ ní àkókò òfin Ojọ̀ Àìkú, sùgbọ̀n a wẹ̀ wọ̀n mọ́ kí ìṣẹ̀lẹ̀ nàà tó dé. Nígbà tí a bá gbé wọ̀n sókè, wọ̀n jẹ̀ àsiá; àti nígbà tí a gbé Kristi sókè nínú àwọn ìgbésẹ̀ mẹ̀ta ní ibèrè ilà nàà, Ó fa gbogbo ayé sódò Ara Rẹ̀. Gígbe àwọn ogórùn-ún kan àti mērinlélógójì egbèrún nàà sókè ni òpin ilà tí ó bèrè pẹ̀lú gígbe Kristi sókè. Nínú ibèrè àti òpin pẹ̀lú, a dá ọ̀nà àmì kan tí ó ní ìgbésẹ̀ mẹ̀ta mọ́.

Ìgbésẹ̀ mẹ̀ta ní ibèrè tí ojọ̀ mārùn-ún n tẹ̀ lé, àti ìgbésẹ̀ mẹ̀ta ní òpin tí ojọ̀ mārùn-ún sì n tẹ̀ lé. Láti ibè lọ, itàn nàà jẹ̀ nípa ogunlógò nílá nàà, nítorí a ti fí oyè àlùfàà múlẹ̀ gégé bí àsiá àwọn egbèrún kan ó lé mērinlélógójì. Ojọ̀ méje Àgọ̀ jẹ̀ àkókò fún àwọn Kẹ̀fẹ̀rí. Bí a bá yọ̀ àkókò àwọn Kẹ̀fẹ̀rí kúrò, èyí tí ó bèrè ní òfin Sunday, tí a sì tún yọ̀ ojọ̀ mẹ̀ta àtààbò tí ó parí ní 2023 kúrò, a ní tẹ̀npìlì àwọn egbèrún kan ó lé mērinlélógójì tí a sojú fún nínú àádọ̀ta ojọ̀ àkókò Pẹ̀ntíkòsì láti December 31, 2023 tí tí dé òfin Sunday tí n bọ̀ láipẹ̀.

Ojọ̀ mārùn-ún láti àjínde fún àwọn wúndiá, ojọ̀ ogbọ̀n tí ó tẹ̀lẹ̀ e fún àwọn àlùfàà. Lẹ̀yìn nàà ni ojọ̀ mārùn-ún ti ihin iṣẹ̀ ipè kàkàkí láti ọ̀dò àwọn wúndiá, tí ó parí pẹ̀lú ìgòkè wọ̀n nígbà tí ogójì ojọ̀ bá pé, lẹ̀yìn èyí ni ojọ̀ mārùn-ún sí idájó, lẹ̀yìn nàà sì ni ojọ̀ mārùn-ún sí òfin Ojọ̀ Àìkú. Gégé bí àmì àwọn wúndiá, nọmbà “5” n fí àwọn isisẹ̀ esẹ̀ egbèrún lónà mērinlélógójì hàn, àwọn tí í ẹ̀ wúndiá, tí wọ̀n sì tún jẹ̀ àlùfàà.

Ní àkókò ojọ̀ mētálélógbọ̀n ikòni nàà, a yọ̀ èdìdì ikeyìn àti èyí tí í ẹ̀ èdìdì keje kúrò, ó sì jẹ̀ ní àkókò yẹn ni Miller rí àwọn iyebiye nàà tí a n tún mú padà bọ̀ sípò. “Wá kí o sì rí” jẹ̀ àmì kan tí ó dá lórí àwọn èdìdì mērin àkókò, nítorí nàà nígbà tí a sí èdìdì keje, a so fún Miller pé, “Wá kí o sì rí,” sùgbọ̀n gbogbo àwọn angeli ní ọ̀run kàn n wo lójú ní idákẹ̀jẹ̀. Àlá Miller n tọ̀ka sí iditẹ̀mọ̀ àwọn iyebiye nàà tí wọ̀n jẹ̀ ogórùn-ún méjìdínígbọ̀n egbèrún, nígbà kan nàà sì tún n tọ̀ka sí àwọn iyebiye tí wọ̀n jẹ̀ ihin Ìkígbe Ọ̀gànjó Ọ̀ru. Ihin nàà n gbé agbára nàà wá fún àwọn wúndiá tí ó mú kí iditẹ̀mọ̀ nàà ẹ̀, ọ̀kùnrin fẹ̀lẹ̀ erùpẹ̀ nàà sì n tọ̀ka sí Èni nàà tí ó n sàkóso àwọn iránṣẹ̀ nàà àti ihin nàà pẹ̀lú.

Odún 2024 dúró fún idánwò ipilẹ̀, àti nísinsin yìí ní 2026 idánwò tẹ̀npìlì ti dé. A wà nísinsin yìí nínú àkókò ojọ̀ ogbọ̀n nàà níbi tí Kristi ti n kọ̀ni, àti àimọ̀mọ̀ dá itàn yìí mọ́ jẹ̀ ohun apanirun.

Mímọ̀ iránṣẹ̀ nàà àti ihinrere nàà jẹ̀ apá kan nínú àdánwò ipilẹ̀ tí Róòmù dúró fún nínú fífí iran nàà múlẹ̀, ó sì tún jẹ̀ apá kan nínú itàn Elijah àti Ahab.

Ní odún ketàdínlógójì ijọ̀ba Àsà ọ̀ba Júda ni Áhábù omọ̀ Ómírì bèrè sí í jọ̀ba lórí Ísírẹ̀lì; Áhábù omọ̀ Ómírì sì jọ̀ba lórí Ísírẹ̀lì ní Samárià fún odún méjìlélógún. Áhábù omọ̀ Ómírì sì ẹ̀ búburú ní ojú Olúwa ju gbogbo àwọn tí ó sàájú rẹ̀ lọ. Ó sì ẹ̀lẹ̀ pé, bí ẹ̀ni pé ohun kékeré ni fún un láti máa rìn nínú ẹ̀ṣẹ̀ Jéróbóámù omọ̀ Nébátì, ó fẹ̀ Jésibẹ̀lì omọ̀binrin Ètíbáálì ọ̀ba àwọn ará Sídónì; ó sì lọ̀ sìn Báálì, ó sì foríbalẹ̀ fún un. Ó sì gbé pẹ̀pẹ̀ kalẹ̀ fún Báálì nínú ilẹ̀ Báálì, tí ó ti kọ̀ ní

Samaría. Áhábù sí ẹ̀ ẹ̀gbẹ̀ ẹ̀rẹ̀; Áhábù sí tún mú Olúwa Ọlórún Ísírẹ̀lì bínú ju gbogbo àwọn ọ̀ba Ísírẹ̀lì tí ó ẹ̀sáájú ẹ̀rẹ̀ lẹ̀. Ní ojò ẹ̀rẹ̀ ní Hieḷi ará Bẹ̀teli kọ́ Jẹ́ríkò: ó fí Ábírámu àkọ́bì ẹ̀rẹ̀ lé ipilẹ̀ ẹ̀rẹ̀, ó sí gbé ẹ̀nu-òná ẹ̀rẹ̀ ró nípasẹ̀ Ségúbù àbíkéyìn ẹ̀rẹ̀, gẹ́gẹ́ bí ọ̀rọ̀ Olúwa, tí ó sọ nípasẹ̀ Jósúa ọ̀mọ̀ Núnì. Èlìjà ará Tíṣìbì, ẹ̀ni tí ó jẹ́ ọ̀kan nínú àwọn olùgbé Gílíadí, sí wí fún Áhábù pé, Bí Olúwa Ọlórún Ísírẹ̀lì, ẹ̀ni tí mo dúró níwájú ẹ̀rẹ̀, tí wà láàyè, iri kì yòò sí, bẹ̀ẹ̀ ní ọ̀jò kì yòò rọ̀ ní àwọn ọ̀dún wọ̀nyí, bí kò ẹ̀ ẹ̀gbẹ́ bí ọ̀rọ̀ mí. 1 Ọ̀ba 16:29–17:1.

Àwọn nọmbà tí a so mó Ahabu fí kún àyíká ọ̀rọ̀ nàà. “Mẹ̀tálẹ̀lọ̀gbọ̀n” dúró fún “dídide.” A pa á láṣẹ̀ fún Israẹ̀lì láti “dide” kí wọ̀n sì wọ̀ Ilẹ̀ Ìlẹ̀rí ní ọ̀dún kẹ̀tálẹ̀lọ̀gbọ̀n.

“Nísinsin yín nísinsin,” ní mo wí, “kí ẹ̀ sí rẹ̀kojá odò Seredi.” A sí rẹ̀kojá odò Seredi. Àkókò tí a fí n bọ̀ láti Kadesi-barnea, tí tí a fí rẹ̀kojá odò Seredi, jẹ́ ọ̀dún mẹ̀rinlẹ̀lọ̀gọ̀jì; tí tí gbogbo iran àwọn ọ̀kúnrin ogun fí parun kúró lááárín àgò-ogun nàà, gẹ́gẹ́ bí Olúwa tí búra fún wọ̀n. Diutarónómì 2:13, 14.

Jesu wo arọ̀ arọ̀ ẹ̀ni tí ó tí pé ọ̀mọ̀ ọ̀dún mẹ̀tádínlọ̀gbọ̀n nígbà tí Ó sọ fún un pé, “Dìde.”

Ọ̀kúnrin kan sí wà níbẹ̀, ẹ̀ni tí àìlera tí fí n ẹ̀ fún ọ̀dún mẹ̀tálẹ̀lọ̀gbọ̀n. Nígbà tí Jẹ̀sù rí i pé ó dùbúlẹ̀, tí ó sí mò pé ó tí pé ní ipò nàà fún igbà pípẹ̀, ó wí fún un pé, Sẹ̀ iwọ̀ fẹ́ kí a mú ọ̀ sà̀n? Ọ̀kúnrin aláìlera nàà dá a lóhùn pé, Olúwa, ẹ̀mi kò ní ẹ̀ni tí yòò sọ mí kalẹ̀ sínú adágún nígbà tí omi bá ru: ẹ̀gbẹ̀n bí mo tí n bọ̀, ẹ̀lómíràn a tí sọkalẹ̀ ẹ̀sáájú mí. Jẹ̀sù wí fún un pé, Dìde, gbé ibùsùn ẹ̀rẹ̀ sókè, kí o sí máa rìn. Lójúkan nàà ní a mú ọ̀kúnrin nàà sà̀n, ó sí gbé ibùsùn ẹ̀rẹ̀ sókè, ó sí n rìn: ojò nàà sí jẹ́ ojò isinmi. Johanu 5:5–9.

Josiah Litch ẹ̀ ẹ̀sọ̀tẹ̀lẹ̀ kan ní ọ̀dún 1838, tí ó tún ẹ̀ ẹ̀túnṣe ẹ̀rẹ̀ ní pípẹ̀ ní ọ̀dún 1840. Ọ̀dún kẹ̀tádínlọ̀gọ̀jì tí Mósè tọ̀ka sí nínú Deuteronomi, ní ó sí tún jẹ́ ọ̀dún ogọ̀jì. Ilànà igbésẹ̀ méjì tí Josiah Litch bá imújipadà igbésẹ̀ méjì tí aláwọ̀kọ̀ orúkọ̀ ẹ̀rẹ̀, ọ̀ba Josiah, mu. Àwọn nọmbà 38 àti 40 ní ibáṣepọ̀ pẹ̀lú ara wọ̀n, dúró fún idide sókè, èyí tí ó jẹ́ ohun tí ó ẹ̀lẹ̀ sí àwọn ẹ̀lẹ̀rìí méjì nígbà tí a gbé wọ̀n sókè sínú àwọn àwọ̀sánmà.

Pẹ̀lú Litch, gbígbé sókè nàà ní a mú ẹ̀ nípasẹ̀ ifẹ̀hónúhàn Islam tí ẹ̀gbé kejì. Gbígbé sókè tí a fí igòkè Kristi sà̀mì sí, n bọ̀ léyìn ihìn ipè Islam. Àwọn igbésẹ̀ méjì àkọ̀kọ̀ wọ̀nyí tí àmì ọ̀nà ipè, igòkè, àti idájó ní a fí Litch ẹ̀ ẹ̀pẹ̀rẹ̀, ẹ̀ni tí a sí fí ẹ̀túnṣe àti ẹ̀sàtúnṣe igbésẹ̀ méjì tí ọ̀ba Josiah ẹ̀ ẹ̀pẹ̀rẹ̀ àwọn igbésẹ̀ méjì tirẹ̀. Nínú Deuteronomy, àṣe nàà ní pé kí wọ̀n dide kí wọ̀n sì lẹ̀ sí Ilẹ̀ Ìlẹ̀rí, àti gbígbé àsíá sókè ní ọ̀fín Ojò Isinmi ní ilẹ̀rí kan nàà nàà.

Ahab jọ̀ba ọ̀dún méjìlẹ̀lọ̀gún, nípa bẹ̀ẹ̀ ó n jọ̀ba ní àkókò nàà nígbà tí a darapọ̀ Ìwà-Ọlórún mó ẹ̀dà èniyàn, èyí tí í ẹ̀ ẹ̀kókò ojò ọ̀gbọ̀n tí ó ẹ̀sáájú ihìn ipè. Ahab ní Trump, ẹ̀ni tí yòò fẹ́ Jezebel ní ojò iwájú tí ó sún mó gidigidi. Ní àkókò Trump, Elijah nikan ní ó ní ihìn ọ̀jò. Otítọ̀ yìí jẹ́ ipilẹ̀, nítorí ẹ̀sísẹ̀ tí ẹ̀gbẹ̀rún kan ó lé mẹ̀rinlẹ̀lọ̀gọ̀jì jẹ́ ẹ̀sísẹ̀ ọ̀nà-ise ilànà lóri ilànà; ọ̀nà-ise nàà sí dá lóri otítọ̀ ipilẹ̀ pé gbogbo ẹ̀sísẹ̀ ẹ̀túnṣe tí ẹ̀gbẹ̀rún kan ó lé mẹ̀rinlẹ̀lọ̀gọ̀jì ní a tí fí ẹ̀pẹ̀rẹ̀ hàn nípasẹ̀ gbogbo ẹ̀sísẹ̀ ẹ̀túnṣe nínú itàn mímọ̀. Nínú ọ̀kọ̀ọ̀kan àwọn ẹ̀sísẹ̀ wọ̀nyí, àwọn ẹ̀sáájú jẹ́ apá kan nínú ilànà idánwò nàà. Ní gbogbo igbà.

Ahabu ní ọ̀ba keje láti ọ̀wọ̀ Jeroboamu, a sí tí fí hàn leraléra bí Ahabu ẹ̀ jẹ́ ẹ̀sọ̀jú ipínlẹ̀ nàà ní àkókò iponjú ọ̀fín Ojò-Isinmi. A tí fí hàn bí ijọ̀ Laodísea tí Adventist Ojò-Keje ẹ̀ tún Jẹ́ríkò kọ̀ ní

odún 1863, èyí sì fi àwọn omọkúnrin àgbà àti àbíkéyìn Whites sòfò, tí ó sì jẹ àpẹẹrẹ Jẹ́ríkò ní àsikò òfin Ojọ-ìsinmi. Odún 1863 jẹ àpẹẹrẹ òfin Ojọ-ìsinmi.

Èsẹ nàà kún fún àpẹẹrẹ ààmì tí n fi àkókò nàà hàn gégé bí ididi àwọn egbèrún m̀erínlélógójì àti egbèrún m̀erin, àti pé ní àkókò nàà láti kọ òye Miller nípa òtítọ kan tí a fi lé orí tábilì Habakkuk ti odún 1843 jẹ iṣòtẹ̀ ipilẹ̀; èyí sì ní nínú àìbíkítà sí ojìṣẹ̀ tí Olórún yàn lábé àwáwí kan nàà gégé bí ti àwọn oṣòtẹ̀ Kora àti àwọn oṣòtẹ̀ odún 1888, tí wọn sọ pé gbogbo ijọ jẹ mímó.

A wà nísinsin yìi nínú idánwò tẹ̀npilì nígbà tí a sí àwọn fèrèsé ọ̀run sílẹ̀ pẹ̀lú enu-òná àkókò ipín. Enu-òná àkókò ipín nàà fi iyípadà hàn fún àwọn àlùfáà láti Laodicea sí àwọn àlùfáà ti Philadelphia. Ó sì fi iyàtò hàn láàárín àwọn ọ̀sọ̀ iyebíye èké àti tòótọ̀ nínú àlá Miller. Àwọn fèrèsé nàà n tọ̀ka sí ègún tàbí ibùkún. Malaki orí kẹta fi ipilẹ̀ idánwò nàà lélẹ̀ lórí ipadàbò. Àlá Miller tẹ̀numó imúpadàbòsípò àlùfáà àti ihìnre nàà pẹ̀lú. Ifihàn orí kọ̀kàndínlógún fi ogun Olúwa hàn tí a gbé dide nígbà tí àsòtẹ̀lẹ̀ irántí ihìnre ipè nípa Islam bá ẹ.

Idánwò tí ó sàájú idánwò lítímòsì ti iránsẹ̀ ipè nàà ni èkejì, ó sì jẹ idánwò tẹ̀npilì. Àlá Miller mú ilópo méjì wá, èyí tí a máa n so mó idánwò kejì nígbà gbogbo, nítorí àlá Miller lo àwọn iyebíye gégé bí àwọn iránsẹ̀ àti gégé bí àwọn olùròyìn nàà pẹ̀lú. Idánwò tẹ̀npilì ní í ẹ̀ pẹ̀lú lílo ilànà “lài ni lórí làini” ti òjò ikeyin. Ó béèrè pé kí àwọn àlùfáà lè rí tẹ̀npilì nínú onírúurú làini àsòtẹ̀lẹ̀ kí wón lè mú àwọn iránsẹ̀ nàà bára mu. Àpótí òlórí ti ọ̀kúnrin onífalẹ̀ erupẹ̀ nàà ni tẹ̀npilì ti egbèrún lónà m̀erínlélógórin [144,000], ilé iṣúra Malaki sì jẹ èyí kan nàà. Ọ̀kàn-àyà ohun èlò inú tẹ̀npilì ni àpótí májẹmú, èyí tí àwọn kérébù tí n bo ó máa n wo léraléra sí, bá yìi ni ó fi n tẹ̀numó ibi tí gbogbo àwọn èdá mímó dojú kó. Àwọn mímó nínú itàn yìi nílò láti wo sí tẹ̀npilì kí wón sì tejú wo inú àpótí nàà.

Tẹ̀npilì ti egbèrún m̀erínlélógójì [144,000] ni kókó-ọ̀rọ̀ Léfitíkù orí ketàlélógún, ó sì n gbé ilà itàn kan kalẹ̀ tí a mú ẹ̀ ní àkókò Kristi pẹ̀lú ohun tí Sister White pè ní “àkókò Pèntékòsì.” Láti àjínde tí tí dé Pèntékòsì, tàbí láti December 31, 2023 tí tí dé òfin Sunday, ilà àsòtẹ̀lẹ̀ ti Léfitíkù orí ketàlélógún n sàpẹẹrẹ̀ tẹ̀npilì ti egbèrún m̀erínlélógójì. Itàn nàà bèrẹ̀ pẹ̀lú àmì-òná kan ti igbésẹ̀ m̀eta tí ojọ̀ márùn-ún tẹ̀lẹ̀, ó sì parí pẹ̀lú àmì-òná kan ti igbésẹ̀ m̀eta tí ojọ̀ márùn-ún tẹ̀lẹ̀. Ní àárín àwọn itàn alpha àti omega ni ojọ̀ m̀etálélógbòn ididi àwọn àlùfáà wà. Gbogbo ilà nàà bèrẹ̀ pẹ̀lú Sábáàti ojọ̀ keje, ó sì parí pẹ̀lú Sábáàti odún keje. Ní ipele yìi, tẹ̀npilì ti egbèrún m̀erínlélógójì ni ọ̀kọ̀ tí yòò gbé ọ̀kàn méjọ̀ lọ̀ sí ilẹ̀ tí a sọ̀ di tuntun, ó sì tún jẹ̀ àpótí májẹmú tí àwọn àngẹ̀lì méjì fi ojiji bọ̀, gégé bí àwọn Sábáàti méjèjèjì ẹ̀ fi ojiji hàn lórí tẹ̀npilì iṣẹ̀-àlùfáà ti egbèrún m̀erínlélógójì tí a sàpẹẹrẹ̀ rẹ̀ pẹ̀lú àkókò Pèntékòsì.

Léfitíkù m̀etálélógún jẹ̀ nípa iṣẹ̀ àlùfáà ti egbèrún m̀erínlélógórin [one hundred and forty-four thousand] nígbà ifihàn ikeyin àkókò Pèntíkòsì tí ó bèrẹ̀ ní àjínde Kristi, tí ó sì tẹ̀sìwájú tí tí di ojọ̀ márùn-ún-dín-lógóta léyìn nàà ní Ojọ̀ Pèntíkòsì. A fi idí àkókò Pèntíkòsì m̀lẹ̀ nígbà tí a bá ẹ̀ àfàpọ̀ ẹ̀sẹ̀ méjìlélógún àkókò ti Léfitíkù m̀etálélógún mó ẹ̀sẹ̀ méjìlélógún ikeyin. Àlá William Miller fi hàn pé àwọn ohun ọ̀sọ̀ iyebíye inú ọ̀rọ̀ Olórún ni wón jẹ̀ iránsẹ̀ nàà àti àwọn ojìṣẹ̀ nàà.

“Mo ti ní àwọn ànfààni iyebíye láti rí irírí gbà. Mo ti ní irírí nínú ihìnre àwọn àngẹ̀lì k̀ini, kejì, àti kẹta. A sàpẹẹrẹ̀ àwọn àngẹ̀lì nàà gégé bí ẹ̀ni pé wón n fò ní àárín ọ̀run, wón n kéde ihìnre ikilọ̀ kan fún ayé, tí ó sì ní ifowọ̀kànsí tààrà lórí àwọn ènìyàn tí n gbé ní àwọn ojọ̀

ikeyin nínú itàn ayé yìí. Kò sí ẹ̀ni tí ń gbọ́ ohùn àwọn àngẹ̀lì wọ̀nyí, nítorí wọn jẹ́ ààmì láti sojú fún àwọn ẹ̀niyàn Ọ̀lórùn tí ń s̄is̄ẹ́ ní ibamu pẹ̀lú àgbáyé ọ̀run. Àwọn ọ̀kúnrin àti àwọn obìnrin, tí Ẹ̀mí Ọ̀lórùn ti múlẹ̀, tí a sì ti yà wọn sọtò nípasẹ̀ ọ̀títọ́, ń kẹ́de àwọn ihinrere mètẹ̀tẹ̀ta náà gégé bí itòlẹ̀sẹ̀sẹ̀ wọn.” Life Sketches, 429.

Àwọn àngẹ̀lì jẹ́ àmì àwọn ẹ̀niyàn Ọ̀lórùn tí ń kẹ́de ihinrere tí àngẹ̀lì náà dúró fún.

“Àkókò kù díẹ̀. Ihinrere àngẹ̀lì àkókò, kejì, àti kẹ́ta ni àwọn ihinrere tí a gbọ́dọ̀ fí fún ayé. A kì í gbọ́ ohùn àwọn àngẹ̀lì mètẹ̀tẹ̀ta náà ní ti gidi, sùgbón àwọn àngẹ̀lì wọ̀nyí nínú Ẹ̀fihàn dúró fún àwọn ẹ̀niyàn kan tí yóò wà lórí ilẹ̀ ayé tí wọn yóò sì kẹ́de àwọn ihinrere wọ̀nyí.

“Jòhánù rí ‘Àngẹ̀lì mīràn sọ kalẹ̀ láti ọ̀run wá, ẹ̀ni tí ó ní agbára ílá; a sì fí ọ̀go rẹ̀ tan gbogbo ayé mọ̀lẹ̀.’ Ẹ̀fihàn 18:1. Iṣẹ́ náà ni ohùn àwọn ẹ̀niyàn Ọ̀lórùn tí ń kẹ́de iránṣẹ̀ ikilọ̀ kan fún ayé.” The 1888 Materials, 926.

Àwọn àngẹ̀lì dúró fún àwọn ẹ̀niyàn tí ń fí àwọn iròyìn tí àwọn àngẹ̀lì náà sàpẹ̀rẹ̀ hàn kalẹ̀. A sàpẹ̀rẹ̀ William Miller ní ọ̀nà àsọtẹ̀lẹ̀ nínú ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ilò. Ọ̀kan nínú àwọn ilò wọ̀nyí ni pé a sàpẹ̀rẹ̀ Miller nípasẹ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ àkókò àkókò àti ti ikeyin tí a darí i láti kẹ́de. Àwọn àkókò méje, tàbí ọ̀dún 2,520, tí ó parí ní 1798, ni isàwárí alfa Miller; iwènumọ̀ ibi mímọ̀ ní ọ̀pin egbèrún méjì ó lé ọ̀dúnrun méta iròlẹ̀ àti ọ̀wúrò ní October 22, 1844 sì ni isàwárí omega Miller. Itàn Millerite ni a sàpẹ̀rẹ̀ láti 1798 títi dé 1844, bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé ó jẹ́ itàn àwọn àngẹ̀lì àkókò àti kejì, síbẹ̀ a ń pé é ní orúkọ ojìṣẹ̀ itàn náà. Itàn Millerite fí hàn pé Miller ni “ohùn” tí ń kẹ́de iròyìn àwọn àngẹ̀lì àkókò àti kejì, àngẹ̀lì àkókò sì kede ibèrẹ̀ idájọ̀ ní October 22, 1844, àngẹ̀lì àkókò náà sì dé ní àkókò ikeyin ní 1798, ní iparí itúkà “àwọn àkókò méje” ti ijọba Israeli. Miller jẹ́ àmì àpẹ̀rẹ̀ fún àsọtẹ̀lẹ̀ ọ̀dún 2,520 àti àsọtẹ̀lẹ̀ ọ̀dún 2,300.

Àmì àkókò ti 1798 kẹ́de pé idájọ̀ yóò bèrẹ̀ nígbà tí ọ̀dún 2,300 bá parí ní Ọ̀wàrà 22, 1844. Lẹ́yìn náà, Olúwa sí imọ̀lẹ̀ Sábáàti ojọ̀ keje sílẹ̀, ó sì jẹ́ ètẹ̀ Rẹ̀ láti parí iṣẹ́ náà, nítorí náà Ó gbìyànjú láti sí imọ̀lẹ̀ síi lórí àwọn àkókò méje ní 1856, sùgbón isọtẹ̀ ni a fí hàn dípò igbàgbó. Àwọn àkókò méje ni alfa itàn àwọn Millerite, 2,300 sì ni omega.

Àkókò méje ni a sàfihàn rẹ̀ nípasẹ̀ Sábáàti ọ̀dún keje, àti 2,300 ni a sàfihàn rẹ̀ nípasẹ̀ Sábáàti ojọ̀ keje. A sàfihàn itàn àwọn Millerite nípasẹ̀ 1798 àti 1844, àti pé 1798 dúró fún àkókò méje, 1844 sì dúró fún ọ̀dún 2,300. Àwọn Sábáàti méjèèjì wọ̀nyí ni àwọn ọ̀pin méjì sí itàn tí a sàfihàn nínú Lefitiku ogúnlélógún. Àwọn Sábáàti méjèèjì wọ̀nyí dúró fún iránṣẹ̀ méjì, tí wọn sì dá iránṣẹ̀ kan sílẹ̀. Àwọn iránṣẹ̀ méjèèjì wọ̀nyí dúró fún àwọn Millerite, nítorí àwọn ẹ̀niyàn tí ń kẹ́de àwọn iránṣẹ̀ náà ni wọn dúró fún àwọn àngẹ̀lì tí ń sàpẹ̀rẹ̀ iránṣẹ̀ náà. Ní 1798 àngẹ̀lì kin-in-ní dé, ní 1844 sì ni àngẹ̀lì kẹ́ta dé.

Léfítikù orí ketàlélógún ní àjòdún méje àti ipé mímọ̀ méje, bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé kì í ṣe gbogbo àjòdún ni í jẹ́ ipé mímọ̀, bèẹ̀ ni kì í ṣe gbogbo ipé mímọ̀ ni í jẹ́ àjòdún. Gbogbo àwọn àjòdún náà wà láàrín ipé mímọ̀ àkókò àti èyí ikeyin, èyí tí í ṣe Sábáàti ojọ̀ keje ní ibèrẹ̀ àti Sábáàti ọ̀dún keje ní ọ̀pin. Àkọ̀sílẹ̀ itàn àwọn àjòdún náà ni a fí àwọn Sábáàti méjèèjì tí wọn dúró fún William Miller àti àwọn Millerites ṣe ibèrẹ̀ àti ọ̀pin.

Nígbà tí a bá darapò ẹ̀sẹ̀ méjìlélógún àkókò àti ẹ̀sẹ̀ méjìlélógún ikẹyìn nínú Lefitiku ogúnlélógún, a n ń ẹ̀ idánimò àkókò Pénítíkòsì. Itòlẹ̀sẹ̀sẹ̀ tí a fi múlẹ̀ nípa mímu àwọn ilà nàà pò jò jẹ̀ tí Olórun pátápátá. Àkókò Pénítíkòsì nínú itòlẹ̀sẹ̀sẹ̀ nàà fi àwọn ìgbésẹ̀ méta àwọn àngẹ̀lì méta hàn kedere. Ó rú ààmì “Òtító.” Ó rú ààmì Alfa àti Omega. Ó rú ààmì Palmoni. Ó n mú akẹ̀kọ̀ kan wọ inú ọ̀kàn-àyà Gíga Jùlọ̀ Mímọ̀. Ó n ẹ̀ idánimò tẹ̀npìlì àwọn ẹ̀gbẹ̀rún mẹ̀rìnlélógórin [144,000]. Ó sì gùn dé tí tí kan ayé tí a ẹ̀ di tuntun.

Òtító yìí tí Léfítíkù ogúnlélógún ni a n tú silẹ̀ báyii ní ibásepo pẹ̀lú idánwò tẹ̀npìlì tí ó ń áájú idánwò litmus àti idánwò kẹ̀ta. Àngẹ̀lì kẹ̀ta dé ní 1844, lẹ̀yìn nàà sì tún dé ní 9/11, àti lẹ̀yìn nàà tún dé ní 2023. Nígbà tí àngẹ̀lì kẹ̀ta dé ní 1844, àwọn olòòótọ̀ gbòdò fi ìgbàgbò tẹ̀lé Kristi wọ Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀. Léfítíkù ogúnlélógún ni ọ̀nà sí Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀, ó sì sojú fún apá kan nínú idánwò tẹ̀npìlì. A so fún Jòhánù pé kí ó wọ tẹ̀npìlì nàà, àti pẹ̀lú àwọn olùjòsin tí n ń bẹ̀ nínú rẹ̀.

Àpótí Miller ni tẹ̀npìlì, àwọn iyebíye sì ni àwọn olùjòsin tí n ń bẹ̀ nínú rẹ̀. Ilé ńsúra Malaki ni tẹ̀npìlì, idámewáá sì ni àwọn olùjòsin tí n ń bẹ̀ nínú rẹ̀. Àkókò Pénítékòsítì, gẹ̀gẹ̀ bí a ti sáfihàn rẹ̀ nínú ilò “ilá lóri ilá” tí Lefitiku ogún-lé-méta, dúró fún tẹ̀npìlì ẹ̀gbẹ̀rún ọ̀górùn-ún mẹ̀rìnlélógójì. Ní ọ̀nà tó taara jùlọ̀, ó n sàpẹ̀juwe àpótí májẹmú, pẹ̀lú àwọn kerubu ibòrí tí n ń wọ Òfin Mewáá, ọ̀pá Áárónì tí rúwé, àti ikòkò wúra tí mana.

Àwọn kẹ̀rúbù tí n ń bo nàà jẹ̀ àwọn àngẹ̀lì, àti pé àwọn àngẹ̀lì n sàpẹ̀rẹ̀ iránsẹ̀ kan àti olúránse nàà. Iránsẹ̀ tí í ẹ̀ iránsẹ̀ alpha tí Lefitiku ogúnlélógún ni Sábá ojọ̀ keje, àti iránsẹ̀ omega ni Sábá ọ̀dún keje. Méjèjèjì jẹ̀ iránsẹ̀, wọ̀n sì tún jẹ̀ iránsẹ̀ alpha àti omega tí William Miller àti àwọn ọ̀mọ̀ ẹ̀yìn Miller, pẹ̀lú imúse “àkókò méje,” ní 1798, gẹ̀gẹ̀ bí ààmì Sábá ọ̀dún keje, àti ní 1844, Olórun darí àwọn ẹ̀niyàn Rẹ̀ wọ̀ Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀, níbi tí wọ̀n ti sàwárí Sábá ojọ̀ keje. Àwọn Sábá méjèjèjì wọ̀nyí ni ipé mímu àkókò àti tí ikẹyìn nínú Lefitiku ogúnlélógún, àti pé àkókò Pénítékòsì wà ní áárín wọ̀n méjèjèjì, gẹ̀gẹ̀ bí àpótí májẹmú nàà tí wà ní áárín àwọn kẹ̀rúbù méjì tí n ń bo nàà.

A ọ̀o wọ̀n tẹ̀npìlì nàà, ó sì ní pẹ̀lú fifi àgbalá tí a fi fún àwọn Kẹ̀fẹ̀rí sílẹ̀. Ní òfin Ojọ̀ Àikú, idájọ̀ fún ilé Olórun parí, idájọ̀ àwọn Kẹ̀fẹ̀rí sì bẹ̀rẹ̀. Àkókò àwọn Kẹ̀fẹ̀rí parí ní ọ̀dún 1798, ní ọ̀pin ọ̀dún 1,260, àti ní ọ̀pin ojọ̀ méta àti ààbò, (àmì isàpẹ̀rẹ̀ 1,260) a sì ní kí Johanu fi àgbalá nàà sílẹ̀.

A sì fún mi ní ifà kan tí ó dàbí ọ̀pá: angẹ̀lì nàà sì dúró, ó ní, Dide, kí o sì wọ̀n tẹ̀npìlì Olórun, àti pepe, àti àwọn tí n ń jòsin níbẹ̀. Sùgbọ̀n àgbalá tí ó wà lóde tẹ̀npìlì nàà fi sílẹ̀, má sì ẹ̀ wọ̀n ún; nítorí a ti fi í fún àwọn Kẹ̀fẹ̀rí: wọ̀n yóò sì tẹ̀ ilú mímu nàà mọ̀lẹ̀ fún oşù méjìlélógójì. Ifihàn 11:1, 2.

A ní láti fi agbala nàà sílẹ̀, nítorí a fi í fún àwọn Kẹ̀fẹ̀rí, àwọn tí wọ̀n tẹ̀ ẹ̀ mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ ẹ̀sẹ̀ fún ojọ̀ méta àtààbò, tàbí oşù méjìlélógójì.

Wọ̀n yóò sì fi ẹ̀nu idá şubú, a ó sì mú wọ̀n lọ̀ ní ìgbẹ̀kùn sínú gbogbo orílẹ̀-èdè; a ó sì tẹ̀ Jerúsálẹ̀mù mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ àwọn Kẹ̀fẹ̀rí, tí tí àkókò àwọn Kẹ̀fẹ̀rí yóò fi pé. Lúùkù 21:24.

Àkókò àwọn aláikọ̀là ni a mú ẹ̀ ní ọ̀dún 1798, nígbà tí a sí iwé Dáníẹ̀lì sílẹ̀.

“Nínú tẹ̀npìlì ní Jerúsálẹ̀mu, ọ̀giri kúkúru kan yà àgbalá ita sí mímu kúrò ní gbogbo àwọn apá yòókù ilé mímu nàà. Lóri ọ̀giri yìí ni a kọ̀ àwọn àkọ̀lé ní oríşìrìşìì èdè, tí n ń so pé kò sí ẹ̀ni

miiran bí kò ẹ̀ awon Júu nikan tí a gbà láyè láti kojá ààlà yí. Bí ẹ̀nikan lára awon Aláìkọ̀là bá tí fojúgboya wọ inú àgọ inú nàà, i bá tí sọ tẹ̀npìlì nàà di aláìmọ̀, ó sì bá san ijìyà nàà pẹ̀lú ẹ̀mí rẹ̀. Sùgbọ̀n Jèsù, olùdásílẹ̀ tẹ̀npìlì nàà àti isẹ̀ isin rẹ̀, fi idè àánú ẹ̀niyàn fà awon Aláìkọ̀là mọ̀ ara Rẹ̀, nígbà tí oore-ọ̀fẹ̀ Olọrun Rẹ̀ mú igbàlà wá fún wọ̀n tí awon Júu kọ̀.” The Desire of Ages, 194.

Ojọ̀ kẹ̀tálẹ̀lọgbọ̀n, oṣù Kejilá, ọ̀dún 2023 parí ojọ̀ àsoṭẹ̀lẹ̀ mẹ̀ta àtààbọ̀ láti inú idààmú tí ojọ̀ kẹ̀tádínlógún, oṣù Keje, ọ̀dún 2020. Àkókò ọ̀dún mẹ̀ta àtààbọ̀ nàà fi hàn pé nígbà nàà ni a ó tú iránsẹ̀ àsoṭẹ̀lẹ̀ kan sílẹ̀, àti pé àkókò awon Kẹ̀fẹ̀rì tí pé, a sì dáwọ̀wọ̀ iwọ̀n tẹ̀npìlì nàà àti awon olùjọ̀sin inú rẹ̀ dúró. Ní ọ̀fin ojọ̀ Àìkú, ẹ̀yí tí nínú àsikò Pẹ̀ntẹ̀kọ̀sì jẹ̀ Ojọ̀ Pẹ̀ntẹ̀kọ̀sì, idájọ̀ n kọ̀já lo sí ọ̀dọ̀ awon Kẹ̀fẹ̀rì. Nígbà tí a dáwọ̀wọ̀ àkókò awon Kẹ̀fẹ̀rì dúró nígbà iwọ̀n tẹ̀npìlì tí egbẹ̀rún mẹ̀rinlẹ̀lọgọ̀rin [144,000], a rí i pé láti ojọ̀ kẹ̀tálẹ̀lọgbọ̀n, oṣù Kejilá, ọ̀dún 2023 tí tí dé ọ̀fin ojọ̀ Àìkú ni tẹ̀npìlì nàà.

Èrì tẹ̀npìlì ní pé a gbé e dide ní igbésẹ̀ méjì; àkókò ní ipilẹ̀, léyìn nàà ni a mọ̀ tẹ̀npìlì nàà sí ẹ̀ni tí a tí parí nígbà tí òkúta ipilẹ̀ tí a kọ̀ sílẹ̀ nàà, ní iyanu, di orí igun. A fi ipilẹ̀ nàà lẹ̀lẹ̀ nígbà tí Ísírẹ̀lì àtíjọ̀ jáde kúrò ní Bábílónì nínú itàn àṣẹ̀ àkókò, a sì parí tẹ̀npìlì nàà nínú itàn àṣẹ̀ kejì, sùgbọ̀n kí àṣẹ̀ kẹ̀ta tó dé. Idánwò ipilẹ̀ ṣẹ̀lẹ̀ ní ọ̀dún 2024, a sì wà nísinsinyí nínú idánwò tẹ̀npìlì. Idánwò tẹ̀npìlì nàà parí ní idánwò kẹ̀ta àti idánwò litmus, idánwò tẹ̀npìlì nàà sì bèèrè pé kí awon ẹ̀niyàn Olọrun wọ̀n tẹ̀npìlì nàà wò.

Tẹ̀npìlì tí ó wà nínú Lefitiku ogún-dín-lọgbọ̀n ni a gbé dide láti ojọ̀ kọ̀kànlẹ̀lọgbọ̀n Oṣù Kejilá, ọ̀dún 2023, tí tí dé ọ̀fin Ojọ̀ Àìkú, àti láàárín itàn wọ̀lì nàà ni a tí ṣàfihàn awon idánwò mẹ̀ta tí ó máa n ṣẹ̀lẹ̀ ní gbogbo igbà tí a bá ṣí àsoṭẹ̀lẹ̀ kan sílẹ̀. Ẹ̀yà ikeyìn nínú awon mẹ̀tẹ̀tẹ̀ta nàà ni idánwò litmus, ẹ̀yí tí a ṣàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ àpẹ̀jọ̀ àgọ̀ Exeter. Ní àpẹ̀jọ̀ nàà, yálà o lo sí awon ipadé inú àgọ̀ níbí tí Àgbà Snow tí gbé iránsẹ̀ rẹ̀ nípa Ẹ̀kún Òru-àárín tòótó kalẹ̀ lẹ̀mẹ̀jì, tàbí o lo sí awon ipadé imísí-ifẹ̀-ọ̀kàn tí kò ní iwọ̀ntúnwọ̀nsì ní àgọ̀ Watertown. Nígbà tí awon ipadé nàà parí, iránsẹ̀ Ẹ̀kún Òru-àárín tòótó lo bí igbì omi. Exeter ni idánwò litmus nàà, àti pé idánwò litmus nàà n ṣojú fífi èdìdì sílẹ̀.

Àpẹ̀jọ̀ àgọ̀ Exeter ni a fi awon àpẹ̀rẹ̀ hàn nínú iwọ̀lẹ̀ isẹ̀gun Kristi sí Jérúsálẹ̀mù, Láàsàrù sì ni ó darí kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ tí Jèsù gùn. Ikú Láàsàrù ni idààmú ojọ̀ kẹ̀tádínlógún oṣù Keje, ọ̀dún 2020, sùgbọ̀n ọ̀n nàà ni isẹ̀ iyanu tí ó ga jùlọ̀ tí Kristi ẹ̀ àti “èdìdì” iwà-Olọrun Rẹ̀.

“Bí Kristi bá wà nínú yàrà aláìsàn nàà, Láàsàrù kí bá kú; nítorí Satani kí bá ní agbára kankan lórí rẹ̀. Ikú kí bá lè ju ọ̀fà rẹ̀ sí Láàsàrù níwájú Ẹ̀ni tí n fi iyè fúnni. Nítorí nàà ni Kristi fi wà ní òkèèrè. Ó jẹ̀ kí ọ̀tá nàà lo agbára rẹ̀, kí Ó lè lé e padà gẹ̀gẹ̀ bí ọ̀tá tí a tí sẹ̀gun. Ó yọ̀nda fún Láàsàrù láti kojá sí abẹ̀ àkóso ikú; awon arábinrin tí n jìyà nàà sì rí i bí a ẹ̀ tẹ̀ arákúnrin wọ̀n sínú ibojì. Kristi mọ̀ pé bí wọ̀n ẹ̀ n wo ojú arákúnrin wọ̀n tí ó kú, a ó fi igbàgbọ̀ wọ̀n nínú Olùdàrapadà wọ̀n wò gidigidi. Sùgbọ̀n Ó mọ̀ pé, nítorí ijàkadì tí wọ̀n n là kojá nísinsin yí, igbàgbọ̀ wọ̀n yòò tàn hàn pẹ̀lú agbára tí ó tóbi jù lọ̀. Ó jẹ̀ kí wọ̀n ní irírí gbogbo ọ̀fọ̀ irora tí wọ̀n farada. Kò nífẹ̀ wọ̀n kéré sí i nítorí pé Ó pé dé; sùgbọ̀n Ó mọ̀ pé fún wọ̀n, fún Láàsàrù, fún Ara Rẹ̀, àti fún awon omo-ẹ̀yìn Rẹ̀, a ní láti jèrè isẹ̀gun kan.”

“Nítorí yín,’ ‘kí ẹ̀ lẹ̀ gbàgbọ̀.’ Fún gbogbo àwọn tí ń nawọ̀ síta láti fi ọwọ̀ kan ọwọ̀ itọ̀sọ̀nà Olórun, àkókò irẹ̀wẹ̀sì tí ó pọ̀jù ni àkókò tí iránlọ̀wọ̀ ọ̀run wà ní tòsì jùlọ̀. Wọn yòò fi ọpẹ̀ wọ̀ apá òkùnkùn jùlọ̀ nínú ọ̀nà wọn sẹ̀yìn. ‘Olúwa mọ̀ bí a ẹ̀ ń gbà àwọn olùwà-bí-Ọlórun là,’ 2 Peteru 2:9. Kúrò nínú gbogbo idánwò àti gbogbo iponjú ni yòò ti mú wọn jáde pẹ̀lú ìgbàgbọ̀ tí ó túbọ̀ lágbára àti irírí tí ó pọ̀ sí i.”

“Nínú ifàyà-sẹ̀yìn rẹ̀ láti tọ̀ Lásàrù wá, Kristi ní ètẹ̀ àánú kan sí àwọn tí kò tìi gbà Á. Ó dúró pẹ̀, kí nípa jíjì Lásàrù dide kúrò nínú òkú, Ó lẹ̀ fi ẹ̀rì m̀íràn fún àwọn èniyàn Rẹ̀ aláìgbòràn, aláìgbàgbọ̀, pé lóòótọ̀ Ọ̀un ni ‘àjìnde, àti iyè.’ Kò fẹ̀ láti fi gbogbo irètí sílẹ̀ fún àwọn èniyàn nàà, àwọn àgùntàn ilé Ísírẹ̀lì táláká tí ń sìnà kiri. Ọkàn Rẹ̀ ń bàjẹ̀ nítorí àironúpiwàdà wọn. Nínú àánú Rẹ̀, Ó pinnu láti fún wọn ní ẹ̀rì kan sí i pé Ọ̀un ni Olùmúpadàbòsípò, Èni tí Ọ̀un nikan lẹ̀ mú iyè àti àikú wá sí imọ̀lẹ̀. Èyí yòò jẹ̀ ẹ̀rì tí àwọn àlùfàà kò lẹ̀ tùmọ̀ ní òdì. Èyí ni idì ifàyà-sẹ̀yìn Rẹ̀ nínú lílọ̀ sí Bẹ̀tànì. Iyanu àtàtà yìi, jíjì Lásàrù dide, ni yòò fi èdidi Olórun lé iṣẹ̀ Rẹ̀ àti lóri ipẹ̀jọ̀wọ̀ Rẹ̀ sí iwà-Ọlórun.” The Desire of Ages, 528, 529.

Ìwọ̀lẹ̀ àṣẹ̀gun bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú tútú kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ kan sílẹ̀ kí Kristi lẹ̀ gùn ún.

Nígbà tí wọn súnmọ̀ Jerusalemu, tí wọn sì dé Betifagi, sí òkè Ọlifi, nígbà nàà ni Jesu rán àwọn ọ̀mọ̀-èyìn méjì, ó sì wí fún wọn pé, E lọ̀ sí abúlẹ̀ tí ó wà níwájú yín, lẹ̀sẹ̀kẹ̀sẹ̀ ẹ̀ ó sì rí kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ abo kan tí a ti dè, àti ọ̀mọ̀ rẹ̀ pẹ̀lú rẹ̀: tú wọn sílẹ̀, kí ẹ̀ sì mú wọn wá sọ̀dọ̀ mi. Bí ẹ̀nikẹ̀ni bá sì sọ̀ ohunkóhun fún yín, ẹ̀ máa wí pé, Olúwa ní iní wọn; lẹ̀sẹ̀kẹ̀sẹ̀ yòò sì rán wọn. Gbogbo èyí sì ṣẹ̀lẹ̀, kí a lẹ̀ mú un ṣẹ̀ tí a ti sọ̀ nípasẹ̀ wòlìi pé, E sọ̀ fún ọ̀mọ̀binrin Sioni pé, Wò ó, Ọ̀ba rẹ̀ ń bọ̀ tọ̀ ọ̀ wá, ẹ̀ni irẹ̀lẹ̀, ó sì jókòó lóri kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀, àti lóri ọ̀mọ̀ kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀, ọ̀mọ̀ abo. Àwọn ọ̀mọ̀-èyìn nàà sì lọ̀, wọn sì ẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí Jesu ti pa láṣẹ̀ fún wọn. Matteu 21:1–6.

Ìhinrere Kígbe Ọ̀ru Darapọ̀ mọ̀ ìhinrere ángẹ̀lì kejì tí ó ti dé ní àkókò idánilójú tí kò ṣẹ̀ ní ibẹ̀rẹ̀. Ní àkókò Kristi, idánilójú tí kò ṣẹ̀ nàà ni ikú Lasaru, àti fún àwọn ọ̀mọ̀lẹ̀yìn Miller, ó jẹ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ tí kò ṣẹ̀ ti ọ̀dún 1843, èyí tí ó dé ní ojọ̀ kẹ̀rìnlá oṣù Kerin, ọ̀dún 1844. Àwọn idánilójú tí kò ṣẹ̀ méjèjì wònyí dúró fún ojọ̀ kẹ̀tẹ̀dínlógún oṣù Keje, ọ̀dún 2020.

Nínú àkókò Pẹ̀ntẹ̀kọ̀siti tí Lefitiku ogún-dín-lọ̀gbọ̀n ń ṣàpẹ̀rẹ̀, àdánwò idánimọ̀ ni a ṣàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ àmì-ọ̀nà ìpele-mẹ̀ta ti àjọ̀dún ipẹ̀, ìgòkè-òkè Kristi, àti Ojọ̀ Ètùtù. Àwọn ìgbésẹ̀ mẹ̀ta wònyí ń ṣàpẹ̀rẹ̀ àdánwò idánimọ̀ ní ibáṣepọ̀ pẹ̀lú àdánwò méjì àkókọ̀ ti ipilẹ̀ àti tẹ̀npillì. Àwọn ìgbésẹ̀ mẹ̀ta wònyí wá ní ojọ̀ márùn-ún sáájú òfin Ojọ̀ Àikú ti Pẹ̀ntẹ̀kọ̀siti, wọn sì ń ṣàpẹ̀rẹ̀ gbígbé ẹ̀gbẹ̀rún mẹ̀rìnlélógórin nàà sókè gẹ̀gẹ̀ bí àsiá. Bí wọn bá kojá àdánwò idánimọ̀ nàà, a ó gbé wọn sókè; bí wọn kò bá kojá a, a ó fẹ̀ wọn jáde nípasẹ̀ àwọn fẹ̀rẹ̀sẹ̀ nínú àlá Miller.

Ìgbésẹ̀ kẹ̀ta ti ididi ni Ojọ̀ Ètùtù, ó sì ń ṣojú ipárcẹ̀ ẹ̀ṣẹ̀. Ìgbésẹ̀ kejì ni gbígbé ọ̀rẹ̀ Malaki ti àwọn ọ̀mọ̀ Lefi sókè, ìgbésẹ̀ kiíní sì ni iránṣẹ̀ àwọn kàkàkí. Láti ọ̀dún 1844 ni aráyé ti ń gbé nínú ìtàn iró kàkàkí keje. Iránṣẹ̀ ọ̀de ti kàkàkí keje ni iránṣẹ̀ iyà kẹ̀ta ti Islam, iránṣẹ̀ inú ti kàkàkí keje sì ni iṣẹ̀ Kristi ti fifi Ìwà-Ọlórun Rẹ̀ darapọ̀ mọ̀ ẹ̀dá èniyàn ti ẹ̀gbẹ̀rún mẹ̀rìnlélógórin àti ọ̀gọ̀rùn-ún mẹ̀rìnlélógójì.

A ó máa tẹ̀sìwájú nínú àpilẹ̀kọ̀ tó kàn.

“Nínú àwọn ikòwé àwọn wòlìi ni a ti sáfihàn àwọn iṣẹ̀lẹ̀ kan tí, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé ojọ̀-ori ti mú kí wọn dà bí ohun àtijọ̀ gidigidi, síbẹ̀ wọn farahàn sí wa pẹ̀lú itùtù àti agbára ifihàn tuntun. Nípa

ìgbàgbò ni a fi mò pé a ti pa àwọn àkòsílẹ̀ wònyí mò—ti ìbásepò Ọlórún pèlú àwọn èniyàn rẹ̀ ní àwọn àkókò ìgbàani—kí a lè lè mò àwọn èkò tí Ọlórún fẹ̀ kọ̀ wa nípasẹ̀ àwọn irírí ìgbà yíi.”

“Bí a ẹ̀ wà nísinsinyí nínú àkókò kan tí kò kéré sí i ní pàtàkì ju èyí tí ó ẹ̀ájú ìgbà ìbò Kristi lẹ̀kẹ̀jẹ̀, ó yẹ̀ kí a ẹ̀sọ̀ gidigidi kí a má ẹ̀ baa ẹ̀ àwọn àṣiṣè tí ó jọ̀ ti àwọn Júù tí ń gbé ní àkókò ìbò Kristi àkókó.”

“Gẹ̀gẹ̀ bí àwọn aṣájú àwọn Júù, tí wọn fi diédìè dá ètò ìjosìn àtòfinlẹ̀ kalẹ̀, nínú èyí tí wọn ti gbé ìjẹ̀pàtàkì àwọn ohun tí kí í ẹ̀ pàtàkì ga jù lo, ẹ̀ẹ̀ ni àwọn èniyàn kan ní báyií wà nínú ewu pípa ojú wọn kúrò lórí àwọn òtító pàtàkì tí ó yẹ̀ fún ìran yíi, kí wọn sì máa wá àwọn nṁkan tí ó jẹ̀ tuntun, àjẹ̀jẹ̀, tí ó sì ń fàni mọ̀ra.”

“A nílò láti máa tójú àwọn ilàna gíga. Àwọn tí ń wá, tí wọn sì ń gbẹ̀jẹ̀ àwọn èrò àròso, gbòdò jẹ̀ kí a kọ̀ wọn ní ohun tí í ẹ̀ òtító kí wọn tó gbìyànjú láti kọ̀ àwọn èlómíràn. Kí í ẹ̀ àwọn èrò àti àfojúsùn tí èniyàn dá sílẹ̀ ni a gbòdò máa wá gẹ̀gẹ̀ bí òtító.”

“Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ èniyàn wà tí wọn dúró ẹ̀sin sí ilàna bí irin, àwọn wònyí ni a ó sì ràn lówó, a ó sì bùkún fún; nítorí wọn ń sunkún láàrín iloro àti pepe, wọn sì ń wí pé, ‘Dá àwọn èniyàn rẹ̀ sí, Olúwa, má sì ẹ̀ fi ogún rẹ̀ fún ègàn.’ A gbòdò jẹ̀ kí àwọn ilàna ìpilẹ̀ ìránṣẹ̀ àngẹ̀lì kẹ̀ta hàn gbangba, kí wọn sì yàtò kedere. Àwọn ọ̀pá ńlá ìgbàgbò wa yòò ru gbogbo iwọn tí a bá lè fi lẹ̀ wọn lórí.

“Nínú ayé ìṣinà yíi, ti alá ọ̀sán àti ìrònú asán, a nílò láti kọ̀ àwọn ilàna àkókó èkò Kristi. Ẹ̀ jẹ̀ kí a tiraka kí a lè lè sọ̀ pèlú aposteli pé, ‘A kí í ẹ̀ pé a tẹ̀ lẹ̀ àwọn itàn àròso tí a fi ogbón àrẹ̀kẹ̀rẹ̀ dá sílẹ̀ nígbà tí a sọ̀ agbára àti didé Olúwa wa Jesu Kristi dí mímò fún yín.’ Olúwa ń pé wá láti tẹ̀ lẹ̀ àwọn ilàna gíga àti ọ̀lọ̀lá.”

“Òtító, òtító isinsin yíi, ni gbogbo ohun tí ọ̀rò Ọlórún fi í hàn pé ó jẹ̀. Olúwa fẹ̀ kí àwọn èniyàn rẹ̀ pa ara wọn mò kúrò nínú gbogbo ohun àfikún tí kò ẹ̀ pàtàkì, kúrò nínú ohun gbogbo tí ó ń yorí sí imò ìjinlẹ̀ àṣírí. Kí àwọn tí a ń dán wò láti fi ara wọn sínú àwọn èkò àròso, àfojúsùn èrò inú, walẹ̀ kòtò nàà jinlẹ̀ sí inú àwọn ibi iwakùsà òtító ọ̀run, kí wọn sì ní ìní ìṣúra nàà tí ó tùmò sí iyè àinipẹ̀kun fún ẹ̀ni tí ó bá gbà á. Nínú ọ̀rò nàà ni àwọn òtító tí ó ẹ̀yẹ̀biyè jùlò wà. Àwọn wònyí ni a ó rí láti ọ̀dò àwọn tí ń kẹ̀kọ̀ pèlú itara gidi; nítorí àwọn àngẹ̀lì ọ̀run yòò darí ìṣawári nàà.”

“Ní tọ̀ka sí àwọn tí ń gbé lórí ilẹ̀ ayé nísinsinyí, Pọ̀ọ̀lù sọ̀ pé: ‘Àkókò yòò dé nígbà tí wọn kí yòò farada èkò tòótó, ẹ̀sẹ̀gẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí ifẹ̀kúfẹ̀ tiwọn ni wọn yòò kó àwọn olùkọ̀ jọ̀ fún ara wọn, níwọn bí etí wọn ti ń rún; wọn yòò sì yí etí wọn kúrò nínú òtító, a ó sì yí wọn padà sí àwọn itàn asán.’”

“Ó ti ẹ̀ pàtàkì tó, ó sì ń mú ọ̀kàn rò sókè tó, ni ilàna tí Pọ̀ọ̀lù fi fúnni ní àkókò tí ó ti ń sọ̀tẹ̀lẹ̀ nípa àwọn tí kí yòò fara da èkò tòótó: ‘Nítorí nàà mo pàṣẹ̀ fún ọ̀ níwájú Ọlórún, àti Olúwa Jésù Kristi, ẹ̀ni tí yòò ẹ̀ idájó aláàyè àti òkú ní ifarahàn rẹ̀ àti ní ìjọ̀ba rẹ̀: Máa wáásù ọ̀rò nàà; máa ẹ̀ tán ní àkókò àti láisi àkókò; báni wí, fi ẹ̀sùn kàn án, rò ọ̀ pèlú gbogbo ifarada pípè àti èkò.’”

“Àwọn tí wọn ń bá Ọlórún sọ̀kan ń rìn nínú imòlẹ̀ Oòrùn Ododo. Wọn kí í bu Olùdàndè wọn ní àbùkù nípa bíba ọ̀nà wọn jẹ̀ níwájú Ọlórún. Imòlẹ̀ ọ̀run ń tàn sí wọn. Bí wọn ẹ̀ ń sún mò ìparí itàn ayé yíi, imò wọn nípa Kristi, àti nípa àwọn àsọ̀tẹ̀lẹ̀ tí ó jẹ̀ mò ọ̀n, ń pọ̀ si gidigidi. Wọn ní

iyi tí kò lópin ní ojú Olórún; nítorí wọn wà ní ìṣòkan pèlú Omọ rè. Fún wọn, ọ̀rò Olórún ní ẹ̀wà àti ifẹ̀ni tí ó juwọ̀ lọ. Wọn rí ijẹ́pàtàkì rè. Ọ̀tító ni a n tú sílẹ̀ fún wọn. Ẹ̀kọ̀ nípa ìṣẹ̀lẹ̀ ara ti Kristi ni a fi ìmọ̀lẹ̀ pèlẹ̀ yí ká. Wọn rí i pé Ìwé Mímọ̀ ni kọ̀kọ̀rọ̀ tí n sí gbogbo àdiítú sílẹ̀, tí ó sì n yanjú gbogbo ìṣòro. Àwọn tí kò tiẹ̀ fẹ̀ gba ìmọ̀lẹ̀ nàà, kí wọn sì rìn nínú ìmọ̀lẹ̀ nàà, kì yóò lè lóye àdiítú iwà-bí-Olórún, sùgbón àwọn tí kò ṣiyéméjì láti gbé àgbélébùú wọn sókè kí wọn sì máa tẹ̀lẹ̀ Jesu, wọn yóò rí ìmọ̀lẹ̀ nínú ìmọ̀lẹ̀ Olórún.” The Southern Watchman, April 4, 1905.